

I tillid
til Guds Ord

Kristian Larsen (red.)

I tillid til Guds ord.

**Artikelsamling udgivet i anledning af KSBB-æresmedlem Hartvig
Wagners 90-års fødselsdag, 6. oktober 2019.**

Esbjerg: KBSS-Forlag, 2019. 110 sider.
Softcover. DKK 79,00.

Børge Haahr Andersen
Rektor på Dansk Bibel-Institut
bha@dbi.edu

Kirkelig Samling for Bibel og Bekendelse blev til i Danmark i 1962 under navnet Kirkens ja og nej. Ind i den aktuelle kirkelige situation skrev man et opråb til den danske kirke, som i et slag gjorde en ret lille gruppe præster kendt i alle dele af landet. Kirkelig samling fik i de følgende år stor indflydelse på den kirkelige debat og var et vækkelsesråd ind i kirken i en tid, hvor den kirkelige bølge gik i en helt anden retning. Fem år senere var centrale folk fra Kirkelig Samling med til at stifte MF-Århus. Frem til omkring 1980 var det langt på vej Kirkelig Samling, der leverede teologien til MF-Århus, mens det var KFS, der leverede de studerende og IM, der leverede de økonomiske støtter.

I 1980'erne kom det til et brud mellem centrale folk i Kirkelig Samling og MF-Århus. Deres markante profil, Jørgen Glenthøj, havde dog vedblivende stor betydning som debattør og deltog aktivt i kirkekampen indtil sin død i 1996. Efter årtusindskiftet har Kirkelig Samling mistet en stor del af sin indflydelse. Det er en meget spinkel generation af yngre præster og lægfolk, som har engageret sig i denne sammenhæng efter årtusindskiftet. En af grundene til, at Kirkelig Samling stadig eksisterer som røst og som landsbevægelse, er dets æresmedlem Hartvig Wagner. Denne var med i 1962 og har været med lige siden. I 2011 blev han udnævnt til livslangt æresmedlem af Kirkelig Samling. I 2019 udgav man denne lille bog: *I tillid til Guds ord*. Anledningen var Hartvig Wagners 90-års fødselsdag.

I 60 år har Hartvig Wagner deltaget i den offentlige debat. I sin høje alder følger han stadig levende med og engagerer sig i den kirkelige debat, i arkæologi og astronomi og alt inden for teologi. For nylig udgav han en erindringsbog om sit lange liv: *himlen og Himlen*. Ovennævnte bog er en artikelsamling af foredrag, der er holdt ved Kirkelig Samlings landsstævner de seneste år.

Den første artikel i bogen er af Hartvig Wagner selv. Den hedder: *Forvaltningen af den hellige nadver. Gør dette*. For Wagner vil det sige at gøre det i overensstemmelse med nadverforvaltningen i den lutherske ortodoksi og kirkeritualet af 1685. Det betyder, at der kun må bruges usyret brød, gæret vin, at der må sondres mellem indviet og uindviet brød og vin, at det er den angrende synder, der indbydes til nadveren, og at præsten selv skal spise og drikke det brød og den vin, der måtte blive tilovers, og at man ikke forstyrrer nadveren med at sige andet end bortsendelsesordene efter hvert

nadverbord. Der er meget god sjælesorg i kirkeritualet af 1685. Samtidig vil jeg selv have fundet det klargørende, hvis der i højere grad blev sondret imellem, hvad der er eksplicit befalet af Jesus selv, og hvad der er en kirkelig tradition fra Luther og den lutherske ortodoksi. Jeg savner også en refleksion over den relativ nye praksis, at børn deltager i altergangen, eller at hver søndagsgudstjeneste har nadver.

De øvrige artikler vil jeg blot anbefale og ikke gennemgå indholdsmæssigt. De kredser alle om nadveren og gudstjenesten, liturgien og bekendelsen som det væsentlige i kristen tro og praksis. Når Kirkelig Samling bruger overskriften: *I tillid til Guds ord*, så er fokus ikke på personlig bibellæsning eller Guds ords forkyndelse i missionshuset eller ved et gademøde. Men det er gudstjenesten, liturgien, dåben og nadveren, som er det sted, hvor vi får frelsende gavn af Ordet. De frivillige kristne organisationer inden for kirken, som for nogen af os har spillet en central rolle i vores kristne udvikling og afklaring, er kun interessante, for så vidt det fører til regelmæssig deltagelse i søndagsgudstjenesten i Folkekirken, og det egentlige højdepunkt i gudstjenesten er ikke ordets forkyndelse, men dåben og nadveren.

Jeg har selv stor respekt for Kirkelig Samlings uforfærdede kamp for Bibel og Bekendelse. Dette gælder i særdeleshed Hartvig Wagner, der utrætteligt årti efter årti har levedegjort kirkekampen ved at arbejde for bibelske sandheder. Selv forsøger jeg at være en del af kirkekampen, og har flere gange lænet mig op ad uforfærdede folk fra Kirkelig Samling. Dette gælder, selv om jeg på en anden måde har min åndelige identitet i de lavkirkelige vækkelsesbevægelser, og derfor har tyngdepunktet i mit kristenliv et noget andet sted end Kirkelig Samling.